

Wiranto presidentkandidat

I april utsågs ex-general Wiranto till presidentkandidat för Golkar, som styrde Indonesien under Suhartoeran. Han vann med rösterna 315-227 mot partiledaren Akbar Tandjung, som hade väntats vinna. Förklaringen till Wirantos seger anses vara att många indoneser längtar tillbaka till stabiliteten och de ekonomiska framstegen under diktaturåren och är besvikna över utvecklingen i Indonesien sedan Golkar förlorade regeringsmakten 1999.



WINNER: Golkar's Wiranto secures the right to run for president

Inblandad i Östtimor

FN:s brottmålsenhet i Östtimor åtalade 2003 Wiranto för att ha begått brott mot mänskligheten 1999. Han var då ÖB och försvarsminister i Indonesien, men vidtog inga åtgärder för att stoppa våldet i Östtimor. Åklagare i Östtimor försöker förmå landets domare att utfärda en arresteringsorder mot Wiranto, som aldrig har ställts inför rätta. I januari satte USA upp honom på en lista över personer för vilka man måste kontrollera viseringen, vilket kan förhindra honom från att resa dit. I mars lade åklagare i Östtimor fram omfattande bevis som entydigt visar att Wiranto är den ytterst ansvarige för våldet 1999.

Wiranto har avvisat kritiken som smädelser för att försvaga hans kandidatur och förklarat att han gjorde sitt yttersta för att förhindra blodspillan. Han berömmar sig också av att 1998 ha möjliggjort övergången till ett demokratiskt styre och att vara den ende kandidaten som är tillräckligt stark för att leda Indonesien. Men människorättsaktivisten Munir sade att Wirantos kandidatur var "ett allvarligt hot mot demokratin i Indonesien."

Försiktiga diplomatiska reaktioner

Östtimors utrikesminister José Ramos-Horta menade att om Wiranto vinner presidentvalet kan det bli besvärligt för Indonesien i kontakterna inte bara med Östtimor utan också med Australien och USA. Wiranto saknar trovärdighet som president, men det är det indonesiska folkets uppgift att välja ledare. President Xanana Gusmão deklarerade diplomatiskt "att ingen människa är perfekt." Hans hustru Kirsty Sword-Gusmão sade att Östtimor kommer att samarbeta med Wiranto om han väljs till president, en ståndpunkt som Xanana senare upprepade. Han meddelade även att "de goda relationerna mellan Indonesien och Östtimor inte skulle påverkas ifall Wiranto väljs till president." Senare möttes Xanana och Wiranto i ett omdiskuterat "försoningsmöte": det kunde uppfattas som stötande för offren för våldet i Östtimor och som stöd för Wirantos presidentvalskampanj.

Australien avstod från att kommentera och förklarade att kritik mot Wiranto skulle påverka relationerna med Indonesien. Man måste samarbeta med vem som än blir vald till president, en ståndpunkt som delades av USA:s ambassadör i Jakarta.

Kritik från solidaritetsgrupper

Medan politikernas reaktioner var försiktiga, kritiserade solidaritetsgrupper i Östtimor, USA och Storbritannien skarpt nomineringen. Östtimors ledande människorättsgrupp Yayasan Hak sade att "Wiranto är mänsklighetens fiende. Om han väljs till president, är det ett fullständigt misslyckande för demokratin i Indonesien." Amerikanska East Timor Action Network var förfärad över nomineringen. Man betonade att Wiranto måste ställas inför rätta för brott mot mänskligheten och inte kandidera till presidentposten.

Under utlandsresor borde han arresteras och lämnas ut till Östtimor. Human Rights Watch i New York förklarade att Golkar borde ompröva nomineringen. Med Wiranto som president kan Indonesien få pariastatus internationellt.

Freivalds uppmanas

(Forts. på sidan 13)

(Forts. från sidan 12)

agera

Brittiska TAPOL Indonesian Human Rights Campaign betraktade nomineringen av en person åtalad för brott mot mänskligheten som hårresande och ett hårt slag mot övergången från diktatur till demokrati i Indonesien. TAPOL krävde att alla regeringar skulle förmå Indonesien att lämna ut Wiranto till Östtimor för att där ställa honom inför rätta. Eftersom solidaritetsorganisationer uppmanades kontakta sina regeringar skickades den 5 maj följande brev till utrikesminister Laila Freivalds:

Indonesiens före ÖB, general Wiranto, nominerades den 20 april till presidentkandidat för Golkarpartiet, som styrde Indonesien i 32 år under diktatorn Suharto. Nomineringen måste betraktas som hårresande. Wiranto tillhör det gamla auktoritära gardet och utgör därmed ett allvarligt hinder mot den demokratiseringsprocess Indonesien genomgår. Allvarligt är även att Wiranto var ÖB medan våldsvågen pågick i Östtimor före och efter folkomröstningen 1999 men inte vidtog några åtgärder för att stoppa våldet. FN:s enhet för människorättsbrott i Östtimor åtalade förra året Wiranto för brott mot mänskligheten.

Med denna bakgrund uppmanar Östtimorkommittén Er att inom EU agera för att EU skall:

- Uttrycka oro över nomineringen

- Agera för att Indonesien skall lämna ut Wiranto till Östtimor för att ställas inför rätta
- Verka för att Wiranto skall arresteras och utlämnas till Östtimor i samband med utlandsbesök

Gabriel Jonsson
Ordförande
Östtimorkommittén

Hendrik Amahorseja
Ordförande
Föreningen ett Fritt
Papua

Freivalds svar

Laila Freivalds har svarat den 11 juni och vi saxar det väsentliga:

”Sedan valet 1999 har Indonesien gjort stora framsteg i demokratiseringsprocessen. Sverige och EU stödjer ett enat Indonesien och framhåller i olika fora vikten av att landet fortsätter demokratiseringen och genomför rättsliga och ekonomiska reformer.

...

Indonesien står nu inför ett presidentval där flera kandidater får möjlighet att redovisa sin politik och sina planer för framtiden. Det är min förhoppning att det indonesiska folket tar tillfället i akt att välja en ledare som för demokratiseringsprocessen framåt. Jag kommer att noga följa den fortsatta utvecklingen i Indonesien.”

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.